

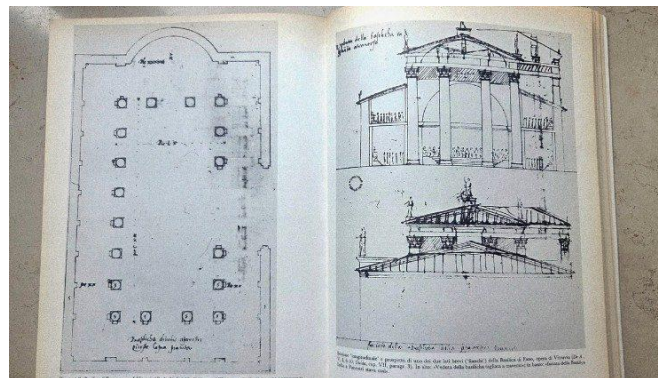
Jak na energetické úspory na památkách **Metodický přístup památkové péče**

Dott. Jana Michalčáková, Ph.D., Ph.D.

Národní památkový ústav, Metodické centrum Heritage Science

- „Budovy budou umístěny správným způsobem, pokud budou brány v úvahu všechny charakteristiky kraje i zeměpisné šířky míst, ve kterých se mají nacházet. Je evidentní, že stavby jsou budovány jiným způsobem v Egyptě, jinak ve Španělsku, jiným způsobem v Pontu, jinak v Římě a tak dále na všech místech s odlišnými vlastnostmi země a klimatu. Protože jedna oblast je úzce ovlivněna během Slunce, jinak je to pro tu, která je od něj dále, a jinak pro tu, která je ve „správné“ vzdálenosti.“

- Vitruvius, Deset knih o architektuře, 29-23 př.Kr.

Giovanni Battista da Sangallo, Rekonstrukce Baziliky

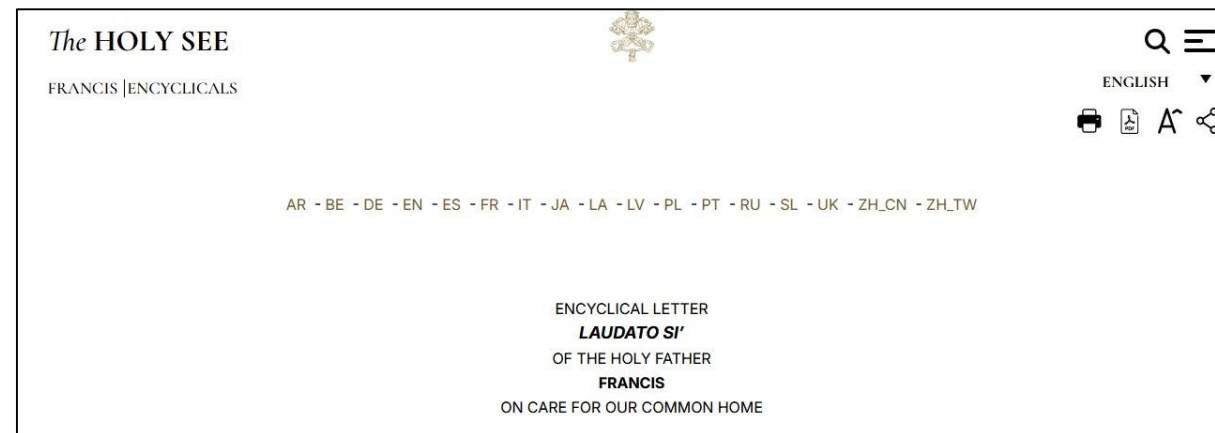
TZ Comune Fano, 20. 1. 2026

■ Celoevropská situace

■ Dlouhodobě plošně řešená situace

■ Vyžaduje:

- Dlouhodobé řešení
- Definování obecných pravidel
- Individuální vyhodnocení a „na míru šitý“ přístup
- Spolupráci všech zapojených (odborníci, výkonný orgán, majitelé, technologové)

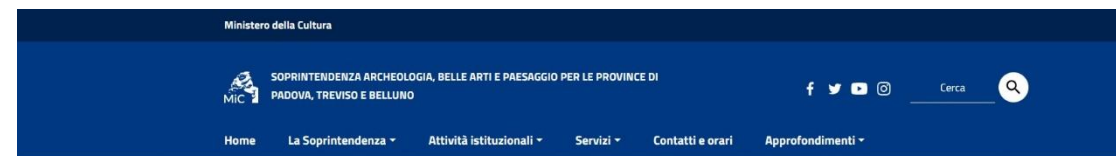

24. 5. 2015

4. 10. 2023

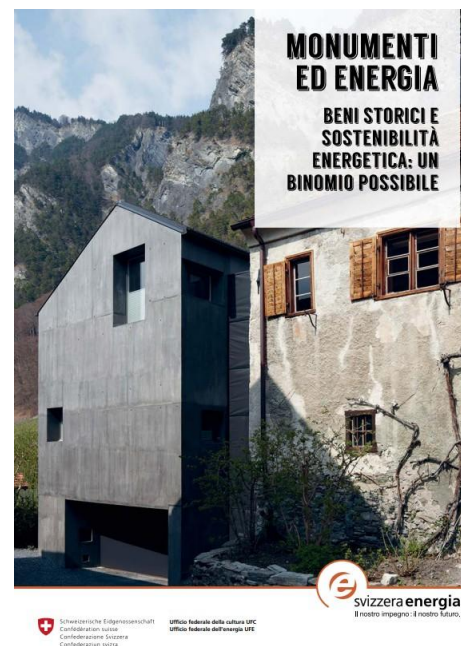
- Celoevropská situace
- **Dlouhodobě plošně řešená situace**
- Vyžaduje:
 - Dlouhodobé řešení
 - Definování obecných pravidel
 - Individuální vyhodnocení a „na míru šitý“ přístup
 - Spolupráci všech zapojených (odborníci, výkonný orgán, majitelé, technologové)

Linee guida di indirizzo per il miglioramento dell'efficienza energetica nel patrimonio culturale

Argomenti

Atti di indirizzo e linee guida

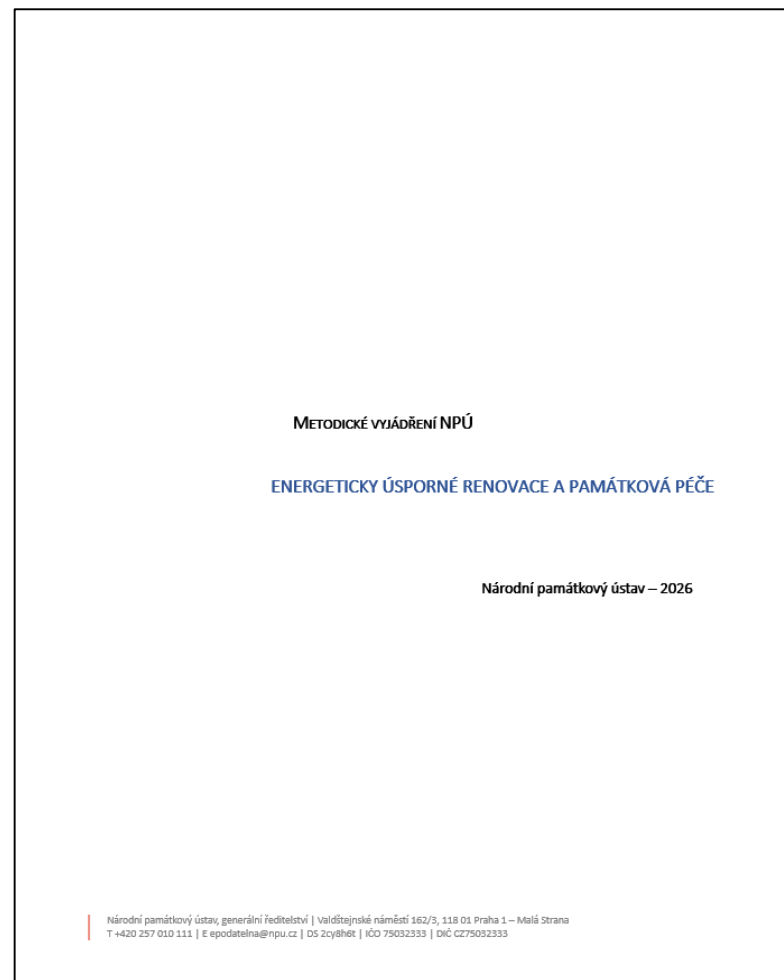
28. 10. 2015

26.11.2015

- Celoevropská situace
- Dlouhodobě plošně řešená situace
- **Vyžaduje:**
 - Dlouhodobé řešení
 - Definování obecných pravidel
 - Individuální vyhodnocení a „na míru šitý“ přístup
 - Spolupráci všech zapojených (odborníci, výkonný orgán, majitelé, technologové)

=> Přístup NPÚ

■ Metodické vyjádření NPÚ

■ INSTITUCIONÁLNÍ KROKY NPÚ

- NPÚ vyjádřil svůj názor na opatření směřující k energetickým úsporám historických staveb společným prohlášením s Českou komorou architektů a Státním fondem životního prostředí **2009**
- Vytvoření **Meziinstitucionální Pracovní skupiny pro Klimatické změny v kulturním dědictví** (NPÚ, Danube University Krems, Ústav státu a práva AV ČR) **2/2021**
- Vytvoření **meziinstitucionální Pracovní skupiny pro FVZ a jiné obnovitelné zdroje a jejich dopady na hmotné kulturní dědictví** (NPÚ, AVČR, ČVUT) **7/2022**
- Vydáno **METODICKÉ VYJÁDŘENÍ Fotovoltaické systémy v památkové péči** – 9/2022, aktualizováno 12/2022, v aktualizaci
- Projekt **ERASMUS + Vzdelávaním k šetreniu obnoviteľných zdrojov energií 2023/2024** (NPÚ, Pamiatkový úrad SR)
- **Profilové a hlavní úkoly NPÚ (od roku 2022, 2023, 2024, 2025)**
 - Fotovoltaika v památkové péči
 - **Metodika Energeticky úsporné renovace a památkové péče** pro snižování energetických ztrát domů s historicky cennou fasádou včetně určování energetických standardů na objektech pod památkovou ochranou, včetně případného výzkumu v této oblasti na základě Politiky architektury a stavební kultury ČR - spolupráce s Univerzitou Krems
 - Zapojení NPÚ do PS MŽP, která připravovala metodiku **Energeticky úsporné renovace architektonicky a historicky cenných budov**

■ Stav statistik k 31.12.2025

2023		2024		2025	
celkem	souhlasné	celkem	souhlasné	celkem	souhlasné
1302	955	1349	958	870	624

■ METODICKÉ VYJÁDŘENÍ NPÚ: ENERGETICKY ÚSPORNÉ RENOVACE A PAMÁTKOVÁ PÉČE

■ Metodické teze

- Chráněné kulturní hodnoty, formy památkové ochrany a energeticky úsporná opatření
- Energeticky úsporná opatření a jejich dopad na konstrukce posuzovaných objektů a na vizuální změny posuzovaných objektů nebo území

■ Vybrané stavební úpravy směřující k energeticky úsporným renovacím pohledem památkové péče

- Zateplení obvodového zdiva (vnější, vnitřní, výměna zdiva)
- Střechy a stropy (šikmé, ploché, mezikrokevní, podkrokevní, nadkrokevní izolace)
- Podlahy a jejich zateplení
- Výplně okenních a dveřních otvorů (zlepšení tepelně technických vlastností původních historických oken, Výměna stávajících historických oken za nová, Výměna oken na novodobých objektech, zlepšení tepelně technických vlastností historických vstupních dveří, Výměna stávajících historických vstupních dveří za nové, Výměna vstupních dveří na novodobých objektech, Výměna stávajících historických vstupních dveří do bytových jednotek a interiérových dveří
- Koncept větrání a práce s teplem v budovách
- Obnovitelné energetické zdroje
- Slovo závěrem k energetické účinnosti a obnovitelným zdrojům energie prof. Hanus – Univerzita v Kremži

■ Dokument definuje:

- základní teze
- vymezuje mantinely
- identifikuje, kde památkové péče vidí prostor
- kde naopak památkové péče vnímá negativní dopady zásahu
- vychází ze zkušeností již proběhlých zásahů ve spolupráci s NPÚ

■ METODICKÉ VYJÁDŘENÍ NPÚ: ENERGETICKY ÚSPORNÉ RENOVACE A PAMÁTKOVÁ PÉČE

■ Metodické teze

- Chráněné kulturní hodnoty, formy památkové ochrany a energeticky úsporná opatření
- Energeticky úsporná opatření a jejich dopad na konstrukce posuzovaných objektů a na vizuální změny posuzovaných objektů nebo území

■ Vybrané stavební úpravy směřující k energeticky úsporným renovacím pohledem památkové péče

- Zateplení obvodového zdiva (vnější, vnitřní, výměna zdiva)
- Střechy a stropy (šikmé, ploché, mezikrokevní, podkrokevní, nadkrokevní izolace)
- Podlahy a jejich zateplení
- Výplně okenních a dveřních otvorů (zlepšení tepelně technických vlastností původních historických oken, Výměna stávajících historických oken za nová, Výměna oken na novodobých objektech, zlepšení tepelně technických vlastností historických vstupních dveří, Výměna stávajících historických vstupních dveří za nové, Výměna vstupních dveří na novodobých objektech, Výměna stávajících historických vstupních dveří do bytových jednotek a interiérových dveří
- Koncept větrání a práce s teplem v budovách
- Obnovitelné energetické zdroje
- Slovo závěrem k energetické účinnosti a obnovitelným zdrojům energie prof. Hanus – Univerzita v Kremži

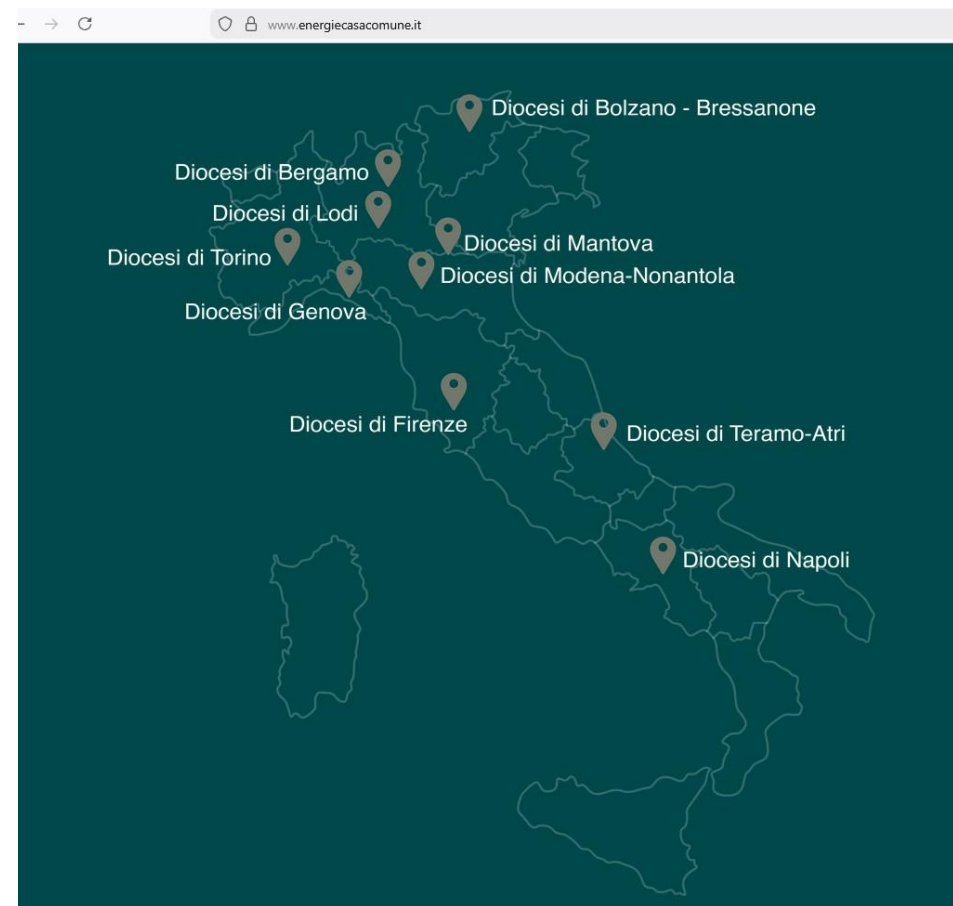
■ Prof. Hanus:

- Podle obecného názoru se pojmy "energetická účinnost" a "obnovitelné zdroje energie" v kontextu pojmů "památky" a "historické budovy" jeví jako skutečné protiklady
- Historická budova se tak jeví jako ekologický hřích, zatímco nová budova je vnímána jako řešení všech ekologických problémů.
- Je toto vnímání oprávněné?
- Obstály by staleté stavby ve zkoušce času, kdyby v sobě neskrývaly vlastnosti udržitelnosti, kterým možná nevěnujeme dostatečnou pozornost?
- Je nezbytné zamyslet se nad vnímáním historických staveb na základě všech jejich ekologických vlastností, ekologických a ekonomických analýz životního cyklu.
- Klíč v úvahách spočívá:
 - v nalezení ekologické rovnováhy budov v průběhu všech cyklů jejich užívání.
 - ve znovuobjevení jejich "ctnosti" z hlediska stavební fyziky.
- Proto je nutné:
 - naučit se správně zacházet s historickými budovami tak, aby se rozvíjely jejich stavebně fyzikální kvality,
 - vědět, že nejde o konfrontaci historických budov s novostavbami, nebo o přístup k historickým budovám a památkám jako k novostavbám,
 - uvědomit si potřebu diferencovaného přístupu k historickým budovám, které již svou existencí prokázaly svou trvanlivost, uznat a využít jejich kvality z hlediska udržitelnosti, ekologie a ekonomické efektivity“,
 - ... a jejich významu v kulturním, historickém a celospolečenském kontextu.

	V SOULADU	V SOULADU S PODMÍNKAMI	NENÍ V SOULADU
FORMA OCHRANY			
HISTORICKÁ HMOTA			
HISTORICKÁ FORMA			
HISTORICKÁ TECHNOLOGIE			
VÝZNAM V PROSTŘEDÍ/SOUVZTAŽNOST/ VŽITÁ PODOBA/JEDINEČNOST/TYPIČN OST/SYMBOL			
HISTORICKY VÝZNAMNÁ FUNKCE			

22.5.2024

Energie pro Společný domov

28.2. 2025

22.5.2024

- „Památková ochrana si proto klade za cíl chránit budovy, zachovat paměť národního společenství a jeho území a podpořit rozvoj kultury zajištěním ochrany kulturního dědictví a podporou jeho zhodnocování a užívání. (Legislativní nařízení 42/2004, čl. 21, odst. 4).

Energie pro Společný domov

<https://www.energiecasacomune.it/pdf/Energie-per-la-casa-comune.pdf>

<https://www.youtube.com/watch?v=JmaOfI0u0mM>

„Autentický ekonomický rozvoj nemůže existovat bez zajištění jeho dlouhodobé udržitelnosti, včetně jeho environmentálního rozměru.

Zároveň se obavy o životní prostředí nemohou a nesmí promítnout do nové formy marginalizace chudých a nejméně šťastných.“

Kardinál Zuppi proto zdůraznil, že „jako muži a křesťané jsme povoláni zodpovědně spravovat dobra stvoření.“

DESTINAZIONI D'USO DEGLI EDIFICI

Energie pro Společný domov

- Analýza objektů ukázala, že hlavní potřeby rekonstrukce se týkají:
 - tepelné izolace obvodového pláště budovy (71 %),
 - výměny zdroje tepla (47 %),
 - přestavby osvětlovacího systému (56 %),
 - solárních termických panelů pro ohřev užitkové vody (24 %),
 - instalace fotovoltaických systémů (74 %).

Rezidence Biskupství litoměřického

Fara Dubany

Děkuji za pozornost.